

Spiritism

La vrăjitoare, cere din morți pe Samuil, pe care nu-l ascultase când a trebuit; așa aduce Dumnezeu strâmtoarea peste om, ca să prețuiască sfatul, încât și din morți ar fi în stare să cheme pe aceia pe care nu i-a ascultat la vreme. Neascultătorii, oameni tari de cap și betegi la minte de fumul mândriei, nu au parte de darurile sfatului. Căci, părăsind sfatul cel dat la vreme, și Dumnezeu îi părăsește, și-i lasă în sfatul celui rău. Așa a pățit Saul, căci după tâlcuirea Sfântului Grigorie al Nisei, care lămurește lucrul acesta, nu duhul lui Samuil a ieșit din iad (deși în iad au mers toți dreptii Vechiului Testament, afară de Enoh și Ilie) ci a ieșit duhul cel rău, cu care lucra vrăjitoarea, și care a luat înfățișarea lui Samuil, ca desăvârșit să-l înșele pe Saul.

Iată-l pe fostul rege, căzând cu închinare înaintea meșteșugirii diavolului, care își întinsese stăpânirea și asupra vieții sale, încât și sfârșitul i l-a proorocit. I Regi 28:

15. „Și a zis (cel în chipul lui) *Samuil către Saul: „Pentru ce mă tulburi ca să ies?” Dar Saul răspunse: „Mi-e tare greu; filistenii se luptă împotriva mea, iar Dumnezeu S-a depărtat de mine și nu-mi mai răspunde nici prin prooroci, nici în vis, nici în vedenie; de aceea te-am chemat, ca să mă înveți, ce să fac?”*

16. *Zis-a* (cel în chipul lui) *Samuil*: „*La ce mă mai întrebi pe mine dacă Domnul S-a depărtat de tine și S-a făcut vrăjmașul tău?*”

17. *Domnul face ceea ce a grăit prin „mine”*: *va lua Domnul domnia din mâinile tale și o va da lui David, aproapele tău.*

18. *Deoarece tu n-ai ascultat glasul Domnului și n-ai împlinit iuțimea mâniei asupra lui Amalec, de aceea Domnul face aceasta cu tine acum.*

19. *Și va da Domnul pe Israil, împreună cu tine, în mâinile filistenilor: mâine, tu și fiii tăi veți fi cu minel’*”

Așadar, fărădelegea vorbirii cu morții, sau spiritismul, are vechime mare. În zilele noastre a ajuns o adevărată modă de lume mare și, fiind cea mai subțire dintre amăgiri, e și cea mai primejdioasă rătăcire. Să fim înțeleși, Biserica nu tăgăduiește spiritismul, ci-l oprește. Iată de ce: spiritul care vine nu poate aduce nici o probă îndeajuns de convingătoare despre ființa sau identitatea sa. Poate înșira dovezi după dovezi, arătând că știe lucruri pe care, ni se pare nouă, numai răposatul putea să le știe, dar și îngerii răi, sau spiritele rele pot să le știe tot așa de bine. În nici un chip nu putem fi siguri de identitatea celui ce vorbește sau scrie întocmai ca răposatul. Se întâmplă, adică, cea mai meșteșugită substituire a persoanei, care e înlocuită și copiată întocmai întru toate, cum o știm și noi, ca amăgirea noastră, cea din bună credință, să fie desăvârșită, iar noi să credem o lucrare de amăgire ca pe cea mai adevărată descoperire de dincolo. Și, văzând

că cele mai multe dintre descoperiri se împlinesc, primești fără control cea mai de pe urmă înșelare. Iar aceasta o pătesc mai ales cei ce ocolesc sfințele Predanii ale Bisericii și umblă după măiastra înșelare, ca să-i povățuiască aceia către lumea de dincolo. E și mai ușor: spiritismul nu cere lupta cu sine însuși, nu cere sfințirea vieții, nu cere recunoașterea dumnezeirii Mântuitorului, nu oprește ispitirea de Dumnezeu - că tocmai asta e spiritismul. Ba, dacă ții neapărat la acestea, de teama să nu te afli în greșală, ți le cere și pe acestea, dar numai ca pe lângă toate acestea să mai crezi și în spiritism, adică și în altceva pe lângă Biserica întemeiată de Dumnezeu. Iar cu vremea, câștigându-ți încrederea, te poți pomeni cu sfaturi împotriva mântuirii, sau pradă nălucirilor care clintesc mintea din dreapta socoteală.

Că dintre sfinți mulți au grăit cu îngerii, iar unii cu adevărat au grăit și cu cei mutați de aici, ba și la viață i-au întors; dar asta a fost din îngăduința lui Dumnezeu, ca o mărturie a nemuririi sufletelor și a învierii celei de obște, și ca o slavă cu care i-a cinstit pe sfinți. Din când în când se arată între oameni, cât ascultă Dumnezeu de sfinți, când ardea într-înșii iubirea de oameni, și voiau să-i scape de vreo mare nedreptate năpăstuită peste dânșii; ei cer de la Dumnezeu mărturia celui de dincolo de mormânt. Dar de la minunile lui Dumnezeu, prin Sfinți, și până la descoperirile spiritiste e tot atâta depărtare, câtă de la Sfinți la ispitorii de Dumnezeu. Viața Sfântului Ciprian, care înainte de a fi creștin era mare vrăjitor și

înșelător de oameni, ne stă mărturie.

Altă pricină, pentru care Biserica își oprește fiii de la calea lăaturalnică a spiritismului și a vrăjitoriei de toate treptele, e și aceasta: s-a băgat de seamă că practica spiritismului duce la nebunie. Făcându-se cercetare undeva, într-un ospiciu de nebuni, s-a găsit că 70 de inși la sută, din cei internați, făcuseră spiritism. Cum se ajunge la nebunie, e ușor de priceput: fiecare ședință se poate face numai dacă toți cei din adunare se învoiesc să împrumute din ei o anumită putere nervoasă, trebuitoare spiritului de dincolo, care scrie sau vorbește printr-unul dintre cei adunați, și acela își pierde conștiința de sine în vremea ședinței. Împrumutarea acestei puteri nervoase e mai mult o învoire la jaf; și duce, încetul cu încetul, pe unii mai repede, pe alții mai târziu, la a nu se mai putea sluji de minte și de nervi, căci, tâlhărite de spirite, slăbesc și, oarecum zicând, își schimbă firea încât toate le văd printr-un duh străin, altfel decât toată cealaltă lume normală. Așa începe pe încetul să s-arate nebunia, de cele mai multe ori fără de întoarcere.

* * *

„Spre documentarea celor de mai sus aducem în sprijin cartea unui medic despre Științele oculte și dezechilibrul mintal (Dr. Philippe Encausse, Sciences occultes et disequilibre mental, Paris, Payot, 1944, ed. II, p. 314) Cartea aceasta are meritul că aduce și răspunsurile ocultiştilor, spiritiştilor și a câtorva orientaliști de seamă. Toate sfaturile

lor nu sunt decât strigăte de alarmă împotriva năvalei mulțimii spre dezechilibrul mintal. Iată câteva răspunsuri la întrebarea: „Dacă științele oculte - faimoasa știință a binelui și răului - pot duce la dezechilibrul mintal, sau nu?” Unul răspunde: „Nu cred că științele oculte, prin ele însele, duc la dezechilibru mintal, dacă cel ce le studiază sau le practică nu are tare intelectuale. Dar e un lucru sigur că mulțime de dezechilibrați mintal sunt atrași spre practicarea științelor oculte și nu-și găsesc în ele decât înrăutățirea tulburării lor sau o temă pe care să delireze” (Prof. Alajovanine, p.92).

Iată răspunsul unei orientaliste (D-na H. Blavatsky): „Cele mai bune, cele mai puternice medii au suferit de pe urma experiențelor în sufletul și în trupul lor. Amintiți-vă moartea - vrednică de plâns - a lui Ch. Forster, care s-a stins de nebunie furioasă într-un azil de alienați; aduceți-vă aminte de Stade, care e epileptic, de Eglinton, primul mediu al Angliei din vremea noastră, care e atins de aceeași boală. Vedeți ce viață a avut Douglas Home. Gândiți-vă apoi la soarta tristă a sărmanului Washington Irving. Iată în sfârșit și pe surorile Fox, cele mai vechi medii, întemeietoarele spiritismului modern, după peste 40 de ani de „raporturi” cu „îngerii” (diavolii), ele au înnebunit fără lecuire, mulțumită acelor îngeri (diavoli n.ed.)... Știința binelui și a răului este plină de primejdii și plină de curse” (p. 96).

Un spiritist încercat (Stanislas de Gnaita) atrage aminte: „Poți vedea că nu tăgăduiesc cu prejudicată prețul spiritelor. Eu judec aspru doctrina -

una din cele mai însemnate în general - numai pentru consecințele la care duce în chip fatal: promiscuitatea psihică și anarhia spirituală... Experimentatorul îndrăzneț când vrea să intre în trupul lui îl poate găsi ocupat de o larvă, care s-a instalat acolo, a luat organele în stăpânire, s-a întărit ca într-o cetate, ca să spunem astfel. ... Sau el intră fără să fi putut da afară năluca; de aci nebunia, monomania sau, pe puțin, posedarea. ... Sau rămâne larva stăpână pe trup, ca pe un câmp de luptă: de aci înainte ea va vegeta în acest trup și asta e idioția” (pg. 112).

Răspunsul acesta îndeamnă la o legătură. Odată Mântuitorul atrăgea aminte celor ce se izbăvesc de rele, că duhul cel rău (recunoscut de noi prin muncirea unei patimi), fiind alungat de pocăința omului unită cu darul lui Dumnezeu, neavând acela unde petrece, mai ia cu sine alte șapte duhuri, mai rele decât sine și se întoarce la casa de unde a fost alungat. Deci, dacă află casa curată, dar stăpânul - mintea, sufletul - umblă pustiu, plecat de-acasă prin cine știe ce excursii astrale după informații, lăsând geamuri și uși deschise - că nu pot rămâne altfel - sigur că cele de pe urmă ale omului acelaia vor fi mai rele decât cele dintâi. Ar fi interesant de știut întocmai ce înțelegeau Sfinții Părinți, când își disciplinau ucenicii, deprinzându-i să-și aibă neconținut sufletul întreg acolo unde le era și trupul și să se împotrivească răpirii minții afară din trup. Trebuie că aci e ceva mai mult decât simpla împrăștiere a fanteziei, care, nestăpânită, multă slăbire aduce.

Alt spiritist (Allan Kardec) răspunde cam aceleași: „Una dintre cele mai mari primejdii ale mediunității (însușirea ce o au unele persoane de-a intra, chiar fără voie, în legături cu spiritele - însușire care e datorită unei inaderențe normale a sistemului nervos la lumea reală) e obsesia, adică stăpânirea pe care anumite spirite o pot exercita asupra mediilor... Obsesia are trei trepte principale: obsesia simplă, fascinația și subjugarea” (p. 116).

Un profesor (Laiquel-Lavastine) mai precizează și alte laturi: „Studiul ocultismului... nu are nici un neajuns în ce privește sănătatea morală a celor echilibrați. Dar se întâmplă că la baza acestor studii să stea o tendință anormală, sau chiar bolnăvicioasă. În acest caz ele pot fi vătămătoare. Cu atât mai mult aplicațiile practice. Unele din aplicații sunt experimentele de disociere a personalității. Se poate înțelege de aci cât sunt de vătămătoare la subiecții a căror sinteză mintală e mai mult sau mai puțin insuficientă. Printre mediile existente se pot face trei grupe:

1. înșelătorii și escrocii, care intră în jurisdicția tribunalelor;
2. nebunii, care, într-un delir sistematic, fac spiritismul să intervină cu un izvor de elemente noi;
3. inșii, de cele mai multe ori debili mintali, la care spiritismul nu e decât pricina ocazională a apariției delirului.

„Spiritismul este prin urmare păgubitor, fiindcă înlesnește izbucnirea delirului. Rolul psihiatrului este să arate neajunsurile și primejdiile sale” (p. 118).

Cel mai răspicat strigăt de alarmă îl dă un magician și orientalist englez (C. W. Leadbeater), în următoarele cuvinte: „Mijloacele cele mai înaintate de vrăjitorie (magie neagră) pot da viață elementelor artificiale puternice, și acest fel de viață este foarte rău. Dar elementele acestea reacționează cu o putere îngrozitoare asupra autorului lor, dacă persoana vizată se află, prin curăția firii ei, la adăpost de înrăurirea lor. Așa că povestea cu vrăjitorul sfâșiat de dracii pe care-i chemase nu-i numai poveste, ci poate avea o bază de adevăr. Fac, foarte solemn, pe toți atenți, să nu se străduiască să deștepte energiile acestea de temut, dacă nu sunt călăuziți de un om încercat, căci am constatat personal, la ce urmări teribile se expune o persoană neștiutoare și cu o călăuză rea, când vrea să se joace cu aceste lucruri foarte serioase. A te arunca în experiențele acestea, fără să ai pricepere, este mult mai primejdios decât jocul unui copil cu nitroglicerină” (dinamită) (p. 119).

Semuind „motivele” care ademenesc oamenii spre spiritism, dintre cele mai serioase sunt durerile nemângâiate pentru moartea câte unuia din familie; iar dintre motivele mai puțin serioase, curiozitatea și naivitatea. Normal ar fi ca cei rămași în viața aceasta să vrea să se refacă și să se împace cu hotărârea cea mai presus de ei, care a orânduit așa. Dar ei fac dimpotrivă: nu vor să se împace, se revoltă, nu vor să întrerupă legătura cu cei mutați dincolo, refuză a se mulțumi numai cu mijlocirea Bisericii pentru sufletul lor. Ei vor să treacă hotarul pus de Dumnezeu între cele două

împărății ale vieții sufletului. Neastâmpărarea lor îi pune în conflict cu Providența divină; iar starea asta nenormală îi poate împinge până la dezechilibru mintal - sau, socotind întors, această neastâmpărare chiar dovedește dezechilibru latent, care abia acum se manifestă pe „motivul” unei morți în familie. Omul trebuie să aibă o cunoștință despre moarte și viață; - și pentru asta are și vreme și ocazii - pe urmă trebuie să-și stăpânească durerea. Căci nestăvilind-o cu resemnarea și cu împăcarea stării de lucruri, așa cum acestea se deapănă de la începutul omului, iar pe deasupra, refuzând alinarea pe care o dă credința creștină, nu mai rămâne bietului îndurerat nimic care să-i ocrotească mintea sănătoasă. Dragostea mărginit înțeleasă întetește și prelungeste durerea, care pricinuieste obsesii și îndrumă la spiritism; iar de acolo atârnă de sănătatea nervoasă câtă a mai rămas, unde să se sfârșească totul. Suntem de acord deci cu „dorința fierbinte” din concluzia unei teze de doctorat în medicină, ca: „Ființele deznădăjduite, împinse de naivitate, teamă sau nebunie, să nu mai fie ispitite la o experiență costisitoare și în același timp periculoasă pentru sufletul lor tulburat” (p. 242). Tot cu acest prilej se mai nimerește o observație asupra spiritiștilor fără voie, sau mai binezis asupra celor posedați de diavoli, mai mult sau mai puțin, cu sau fără voia lor: sunt o seamă de oameni sănătoși la aparență, dar „lor le grăiește duhul (diavolul)” multe prăpăstii. Aceștia simt într-înșii o a doua persoană, care vorbește cu ei ca atare și, cu timpul, se trezesc total absorbiți

de un atare duh, care se dă pe sine, ba „arhanghel”, ba cutare sau cutare sfânt, ba chiar și numele lui Iisus Hristos îl împrumută. În alte cazuri, când n-avem de-a face cu o persoană înclinată spre credință, acea a doua persoană face pe unul din personajele mai de seamă ale istoriei. E limpede, fără exemplificări, că unitatea persoanei omenești s-a sfărâmat, cenzura rațiunii nu mai funcționează, tot conținutul subsolului persoanei răbufnește fără stăvilă; ne aflăm în fața unei tragedii din câmpul patologiei nervoase.

Sfinții Părinți, într-un gând, previn turma credincioșilor de ispitele iscodirilor lăaturalnice; astfel Sfântul Ciril al Ierusalimului strigă: „Fugi de orice lucrare diavolească... Nu da atenție la astrologi... Nu primi nici măcar să auzi despre farmece, descântece și de faptele foarte nelegiuite ale celor care cheamă spiritele!” Iată și cuvântul Sfântului Grigorie de Nissa, din scrisoarea sa către Episcopul Teodosie: „S-a părut unora dintre înaintașii noștri că acea vrăjitoare ar fi adus de față chiar sufletul lui Samuil, și în sprijinul acestei păreri aduc faptul că fiind foarte impresionat Samuil de lepădarea lui Saul (de către Dumnezeu) și chiar căutarea vrăjitoarei s-a făcut tot cu gândul la Dumnezeu, adică prin aceea că a vrut să afle, printr-o manevrare a vrăjitoarei, un răspuns înșelător la întrebările puse de el. Fiind, adică, supărat proorocul pentru că nu voia ca păcătosul să fie dat pierzării, drept aceea și adaugă că a permis Dumnezeu ca să fie chemat sufletul proorocului prin acea artă magică, pentru ca să vadă

însuși Samuil că apărarea pe care a vrut s-o ia lui Saul a fost zadarnică, arătându-i prin vorbirea pântecului că proorocul nu este protivnic, făcându-i să i-o spună personal atunci când l-a chemat.”

„Gândindu-mă însă la prăpastia, de care ne spune Evanghelia, că s-a căscat între împărăția celor buni și a celor răi, precum a zis acel patriarh, sau mai curând însuși Domnul patriarhului (Dumnezeu), (parabola cu Lazăr și bogatul), anume că nimeni din cei condamnați nu se mai poate ridica până la cele cerești și nimeni din cer nu mai poate coborî în ceata celor răi - eu personal nu cred în astfel de concepții magice, ci cred că singurul adevăr e cel descoperit de Sfânta Evanghelie.”

„Pe cât știm, cât de mare este Samuil între sfinți și de condamtabilă e fascinația magiei, pe atât sunt de convins că în acea stare de odihnă completă în care se afla Samuil, n-a putut nici cu voie, nici fără voie să treacă peste prăpastia care separă pe cei răi de cei buni; - fără voie - nu, întrucât ar însemna că s-ar fi permis diavolului să treacă el acea prăpastie și să mute pe acel sfânt prooroc din mijlocul cetii celor sfinți în alt loc; de bună voie, iarăși nu e posibil, căci nici n-ar fi în stare și nici n-ar vrea să se amestece în cele rele. Căci cine odată petrece în bine, e absurd să se spună că ar trece de bună voie la cele rele. Dar chiar dacă ar avea de gând așa ceva, mărimea acelei prăpăstii nu permite astfel de trecere.”

„Ce însemnează, deci, problema pe care o discutăm? Întrucât vrăjmașul firii omenești e protivnicul nostru al tuturor, el nu are alt gând și altă

grijă decât să lovească pe om unde-l doare, rănindu-l de moarte. Și care altă rană poate fi mai mortală pentru oameni decât a-i îndepărta din apropierea Dumnezeuului celui făcător de viață și lăsându-i să se rostogolească de bună voie spre pierzare? Întrucât, deci, mulți se pasionează, din cei ce se îngrijesc de cele trupești, să cunoască viitorul, nădăjduind să-l poată evita, dacă e rău, sau să și-l dobândească dacă e bun, de aceea, pentru a nu-și atârna oamenii privirile numai spre Dumnezeu, vicleana fire a diavolului a iscodit o mulțime de chipuri mincinoase de a cunoaște viitorul, cum sunt: ghicitul din zborul păsărilor, tălmăcirea semnelor, oracole, cercetarea măruntaielor, chemarea morților, ghicirea în momente de transă, incitarea (ispitirea) zeității, inspirația și alte multe. Și în ce fel e ghicirea prin care se lasă omul ademenit ca să afle adevărul, pe atâta e de sigur că omul cade în ghearele vicleanului și înșelătorului diavol. Diavolul e cel care îndeamnă pe cel ce observă zborul vulturilor, să-și lege nădejdea de anumite fâlfâiri mai deosebite sau de palpitățile anumite ale ficatului, bălbâiala care reiese din inflamații ale ganglionilor, ca și clipirile din ochi, toate acestea vădesc tot atâtea moduri de înșelare a omului de către viclenia aceluiași diavol și aceasta cu scopul ca, depărtându-se oamenii de Dumnezeu, să caute vindecare prin diavol, de la care și cred că o dobândesc....” „Una din aceste felurite înșelări este deci și vorbirea din stomac, sau pitonia, prin care s-a crezut că s-ar putea evoca sau readuce la viață sufletele

celor morți. Disperat în privința mântuirii sale, atunci când împotriva-i se răsculaseră străinii cu toate armatele lor, și venindu-i atunci în minte că Samuil i-ar putea veni oarecum în ajutor, Saul s-a dus la vrăjitoare care-și credea singură și-i credeau și alți oameni că i se arată diavolul sub diferite contururi, pe care de altfel Saul nu le-a văzut, ci numai ea. Când deci s-a apucat să officieze acel act magic și au apărut în ochii femeii fantasmemele acelea, atunci diavolul l-a făcut pe Saul să creadă că acele arătări ar fi însuși realitatea lor, mai ales că însăși îmbrăcămintea sub care i s-a spus că s-a arătat acea figură (a lui Samuil) - îmbrăcămintea care nu era deloc necunoscută femeii, se potrivea cu aceea pe care o cunoscuse Saul, fapt care a făcut pe acesta și mai mult să se mire, crezând acum cu tărie că de fapt nu s-a înșelat prin viziunea femeii. După ce ea a zis că vede niște zei înălțându-se și un bărbat în picioare îmbrăcat în două haine, atunci ce să zică la aceasta adevăratele slugi ale textului Scripturii? Că s-ar fi arătat însuși Samuil și că într-adevăr vrăjitoarea a văzut niște zei ridicându-se în sus? Cunoaște și Scriptura pe diavol, atunci când zice: *„Toți dumnezeii păgânilor sunt draci”* (Psalmul 95,5). Ori sufletul lui Samuil să fi petrecut împreună cu dracii? Să nu fie! Ci spiritul (diavolul) de care vrăjitoarea era continuu stăpânită, el a fost acela care împreună a luat și pe alte spirite spre a înșela pe acea femeie și prin ea și pe Saul. În acea vorbire din stomac acele spirite diavolești au făcut pe femeie să spună că sunt zei, le-a des-

cris și haina în care ar fi îmbrăcați și le-a învățat și glasul lor și vorbirea în chip profetic, anunțând, printr-o conjunctură verosimilă, pe care o indicau aparențele, viitorul, ca pe ceva ce reieșea logic din faptele ce se întâmplaseră. De altfel acel spirit diabolic s-a dat de gol fără să vrea, spunând adevărul atunci când a zis: „*Măine tu și fiii tăi veți fi cu mine*” (I Regi 28,19). Dar dacă ar fi fost însuși Samuil, atunci cum ar fi fost posibil să stea împreună cu el un om vinovat de atâtea crime (Saul)? „În vremea noastră circulă multe cărți care cuprind comunicări de dincolo. Aceste comunicări, mai ales cele care se dau pe sine a fi din partea Sfinților sau chiar ale Mântuitorului însuși, fără voie ne conduc la comparația lor cu Sfintele Evanghelii. La o atare confruntare se dau de gol. Puse pe două coloane, aceste splendide platitudini și mărunțișuri, cu o pagină din Evanghelii, sublimul și ridicolul sunt și mai evidente. Calitatea literară, fondul, înălțimea gândirii, totul dau de gol un fals nerușinat și nemaipomenit de îndrăzneț, pe care nu cred să-l poată face sufletele celor mutați de la noi, ci numai tatăl minciunii și hristoșii minci-noși. (Textul este extras din Cărarea Împărăției, Ed. Episcopiei Aradului, 2004, pag 69 - 75).

* * *

Biserica e datoare să-și cruțe fiii de ispita căderii între tâlharii cei de duh, de aceea oprește lucrul acesta și își previne credincioșii cu sfatul Sfântului Pavel, dat tesalonicenilor, iscoditori și ei de taine: (II Tesaloniceni cap. 2)

7. ... Taina fărădelegii se înfiripează

8. ... Ivirea „aceluia” va fi prin ivirea lui satan, însoțită prin tot felul de puteri și de semne și de minuni mincinoase.

10. Și de amăgiri nelegiuite, pentru fiii pierzării, fiindcă n-au primit iubirea adevărului, ca să se mântuiască.

11. Pentru aceea Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii.

12. Și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea.

Căci calea nedreaptă o îndrăgesc toți cei ce iscodesc lăturalnic tainele lui Dumnezeu, cele închise în zilele viitoare.

